

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Folketinget vedtog den 10. maj 1985 enstemmigt det forslag til lov om frikommuner, der nu er stadfæstet som lov nr. 202 af 22. maj 1985, jfr. Folketingets Forhandlinger 1984-85, sp. 5445, sp. 9446 og sp. 9932, tillæg A, sp. 2629, tillæg B, sp. 1239 og tillæg C, sp. 407.

De 22 kommuner og 5 amtskommuner, der er udpeget som frikommuner, jfr. indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 280 af 3. juni 1985, har i forårets og sommerens løb udarbejdet et stort antal forslag og skitser til forsøg med de kommunale styrelsesregler og reglerne om kommunernes opgaver. Forslagene er blevet forhandlet mellem frikommunerne, indenrigsministeriet og de ministerier, under hvis lovgivning de enkelte forslag hører. Blandt forslagene kan nogle fremmes til iværksættelse på basis af den gældende frikommunelov, og nogle er allerede godkendt. For en række forslag gælder derimod, at deres gennemførelse kræver ny lovgivning.

Det foreliggende lovforslag går ud på at skabe dette nye retsgrundlag for den fortsatte forsøgsvirksomhed.

2. Det stemmer med den grundlæggende idé i frikommuneprojektet, at projektoplæg fra frikommunerne efterhånden giver anledning til, at der søges tilvejebragt lovhjælp for godkendelse af frikommuneforsøg på områder, hvor der hidtil ikke har været mulighed for at prøve andre opgaveløsninger.

Den gældende frikommunelov giver mulighed for forsøg med den kommunale styrelseslovgivning og med den del af de kommunale opgaver, der er reguleret af bekendtgørelser.

Da lovforslaget blev behandlet af folketinget i foråret 1985, var de netop udpegede frikommuner endnu ikke nået så langt i deres overvejelser, at der var grundlag for at udarbejde forslag til yderligere forsøgshjemler. I den forløbne tid har frikommunerne fremlagt en række forsøgsforslag, der efter regeringens opfattelse giver grundlag for at

udvide forsøgsområdet i forhold til den gældende lov.

I den forbindelse har indenrigsministeriet fundet det hensigtsmæssigt at omredigere den frikommunelov, der blev gennemført i foråret. De gamle bestemmelser er derfor i lovforslaget indarbejdet side om side med de nye forsøgshjemler, som det nærmere fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser. Ved at sammenskrive frikommunereglerne i én lov i stedet for at fremsætte et forslag til en særlig lov, opnås det, at alle nuværende og fremtidige hjemler til forsøg kan optages i én fælles lovtæst med en systematisk kapitelinddeling.

3. De nye forsøgshjemler, der stilles forslag om, er udarbejdet af indenrigsministeriet og de pågældende ministerier. Det gælder for de nye bestemmelser som for reglerne i den gældende frikommunelov, at de giver den enkelte minister adgang til at godkende frikommuneforsøg, der falder inden for de af folketinget givne rammer. Grundlaget for de bestemmelser i lovforslaget, der er nye i forhold til gældende lov, er forsøgsønsker fra nogle af frikommunerne. Vedtages lovforslaget, vil imidlertid alle frikommuner – og ikke kun de, der har givet anledning til nye forsøgshjemler – have mulighed for at få godkendt nye forsøgsprojekter.

De almindelige regler for frikommuneprojekters gennemførelse og offentliggørelse m.v., der er indeholdt i frikommuneloven, gælder efter lovforslaget også for de nye projekthjemler, der er stillet forslag om. Det samme gælder de almindelige bemærkninger om formålet med frikommunearbejdet, der ledsagede det lovforslag, som gennemførtes i foråret 1985. Frikommunernes projektarbejde i den forløbne tid har ikke givet anledning til ændringer af de principper, hvorefter dette reformarbejde er lagt til rette.

4. Vedrørende forslagens økonomiske konsekvenser gælder fortsat, at frikommuneforsøg skal være udgiftsneutrale i forholdet mellem staten og kommunerne. Bespareser, som kommunerne op-